

Ουσιαστικά από Τοπωνύμια

Πέμπτη, 21 Φεβρουαρίου 2013
2:50 πμ

2013022101

Επέκταση του Άρθρου μου [Ρούχα και πράγματα σχετικά με τοπωνύμια](#)

Αλάβαστρο

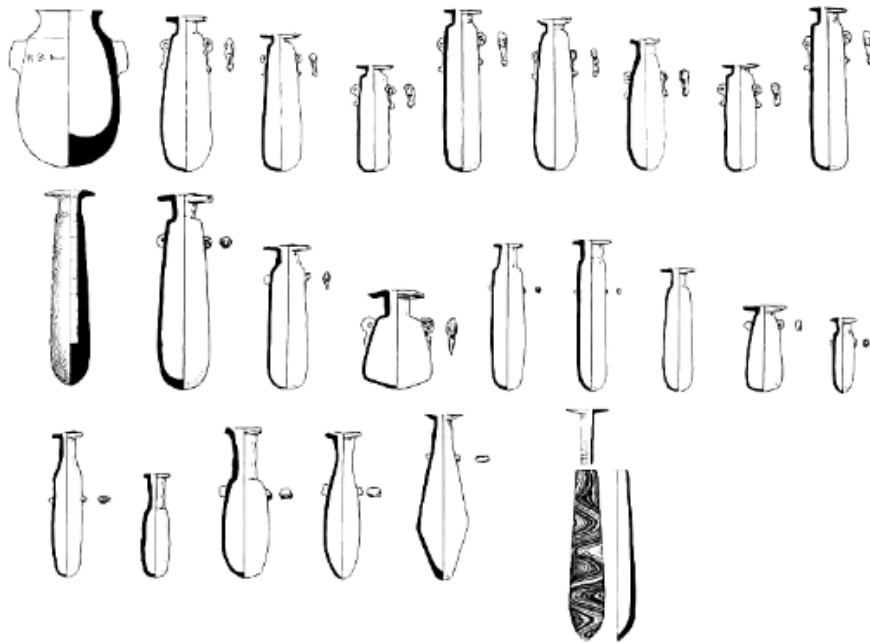

Ως αλάβαστρον στην τέχνη και την αρχαιολογία εννοείται αγγείο με ψηλό σώμα και μικρό στόμιο. Συνήθως δεν διαθέτει λαβή, αν και ενίοτε έχει μικρές τρύπες ή αυτιά για τη μεταφορά του. Το όνομα αλάβαστρον προέρχεται πιθανώς από την αιγυπτιακή λέξη α λα Μπαστ, που σημαίνει «δοχείο της Εμπάστ» (θεά). Το αλάβαστρον χρησιμοποιείτο από γυναίκες, κυρίως για την αποθήκευση αρωματικών ελαίων, όπως τουλάχιστον μαρτυρείται στις αγγειογραφικές σκηνές. Εισήχθη κατά τα τέλη του 6ου π.Χ. αιώνα και εξαφανίστηκε από το προσκήνιο κατά τα τέλη του 5ου π.Χ. αι. Η σκηνή που διακοσμεί το αγγείο καλύπτει περιμετρικά το σώμα, ενώ μερικές φορές είναι κοσμημένο μόνο με ανθέμιο. Το ύψος του ποικίλλει από 15-20 εκ.

Αντιθετη ετυμολογικη αποψη στο 9580.

**Ἄλαβαστρα, πόλις Φρυγίας. Ἡρόδοτος. ἐν ταύτῃ λίθος
διάσημος, ὃς φησι Νικάνωρ. τὸ ἔθνικόν Ἀλαβαστρίτης, ὡς Ἀβδηρίτης.**

άλabasτος [ἄλα-] or ἄλαβα-στρος, ὁ (ή, v.l. in Ev Marc.14.3), globular vase without handles for holding perfumes, often made of alabaster, Hdt.3.20, Ar.Ach.1053, Crates Com.15.6, Alex.62,143, etc. (άλabasτος (or -on) is the earlier Att. form, SIG102, cf. Ael.Dion.Fr.31, Men.990: Dor. acc. pl. ἄλαβάστρω Call.Lav.Pall.15) :—neut. ἄλαβαστρον IG2.745 B4, 11(2).161B9 (Delos, iii B. C.), LXX 4 Ki.21.13 (cod. A), v.l. in Ev.Marc.14.3: pl. ἄλαβαστρα or -τα Theoc.15.114, AP9.153 (Agath.).

Αλατζάς

Είδος υφάσματος από τη περιοχή Αλατζά (ALACA) της Μ. Ασίας .

Άλλη ετυμολογία από το αλλάζω (αλλαξιά).

Χονδρό, ευτελές, χρωματιστό.

NB. Το C προφέρεται TZ στα τούρκικα πχ cami = τζαμί: τέμενος. Δεν ξέρω γιατί πέρασε ως ΤΣ στο παρακάτω τραγουδάκι ΑΛΑΤΣΑΤΙΝΗ

Προ της καταστροφής είχε σημαντικό Ελληνικό πληθυσμό.

Τι να την κάνω τη ζωή
 αν είναι κι άλλη τόση
 Αλατσατιανή
 αν είναι κι άλλη τόση
 Αφού υπάρχει θάνατος
 και το κορμί θα λιώσει
 Αλατσατιανή

Αλατζάς

Αλατζάς, αμάνικο, καθημερινό φουστάνι που φορούν οι παντρεμένες, μετά το ποκάμισο και πριν το σαγιά (μανικωτός επενδύτης). Παίρνει το όνομά του από το βαμβακερό, ριγωτό ύφασμα από το οποίο είναι καμωμένο. Αποτελείται από ένα ίσιο φύλλο υφάσματος μπρος και πίσω, ενωμένα με ραφή στους ώμους και μέσω δύο λοξών φύλλων από τα πλευρά και κάτω, που δίνουν φάρδος στο ένδυμα. Έχει τετράγωνο άνοιγμα στο στήθος, τον κόρφο, με μικρή ημικυκλική απόληξη στο κέντρο. Στα δεξιά, στο ύψος περίπου της μέσης, υπάρχει κατακόρυφο άνοιγμα, ύψους περίπου 12εκ., που οδηγεί σε εσωτερική τσέπη από λευκό βαμβακερό πανί. Είναι διακοσμημένος ολόγυρα με επίρραπτα μάλλινα γαιϊτάνια σε χρώματα μαύρο και γαλάζιο (αποχρωματισμένο). Στον κόρφο, έπειτα από τα γαιϊτάνια, υπάρχουν κεντητές ρίγες με βελονιά αλυσίδα και ταινίες με βελονιά ψαροκόκαλο, από μεταξοκλωστές σε χρώματα πράσινο και βιολετί. Ακολουθεί μαύρη μεταξωτή κορδέλα, στερεωμένη με απλές βιολετί βελονιές και στο τελείωμά της, στο κέντρο του κόρφου, μικρές, μεταξωτές φουντίτσες. Ο ποδόγυρος είναι διακοσμημένος με επίρραπτη καφέ, βαμβακερή κορδέλα και μαύρο και πράσινο **γαιϊτάνι**. Τέλος, τον μπλε κάμπο του **αλατζά** διακόπτουν κατακόρυφες, ενυφασμένες ροδί ρίγες. Αποχρωματισμός του αλατζά σε διάφορα σημεία και κυρίως κάτω από τον κορμό.

Αραμπάς

Άμαξα που σέρνουν βόδια

Από την Αραβία;

Αρράς

ταπισερί, που χρησιμοποιείται για δικομηση τοιχων ή παραπετασμα.

Από την γαλλικη πόλη Αρράς [Arras](#). Στα ελληνικα δεν απανταται.

Ο ορος απανταται στον Αμλετ του Σεξπηρ. Ο αυλικός Πωλωνιος κρυβεται πισω από το παραπετασμα (αγγλ. Arras) και Αμλετ τον τρυπαι με το σπαθί του.

HAMLET [Drawing] How now! a rat? Dead, for a ducat, dead! [Makes a pass through the arras]

arras (n.)

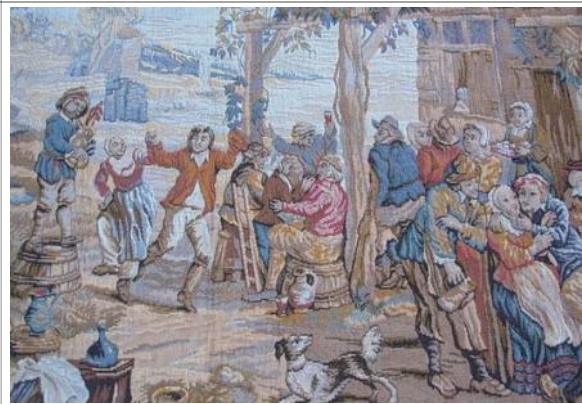
"pictured tapestry" late 14c., from Anglo-French "draps d'arras", from Arras, city in France where pictured tapestries were made, from Latin Atrebates, name of a tribe of the Belgae who inhabited the Artois region; probably literally "inhabitants," from a Celtic trebu "tribe."

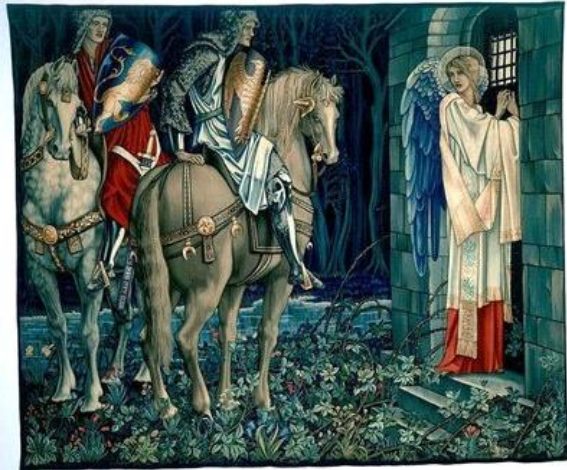
- * Atrebates, um, m., peuple de Gaule septentrionale : C/es. G. 2, 4, etc. |i -ticus, a, um, des Atrebates : Treb . Gall. 6, 61 | -bas, dtis, m., Atrebate : Oes. G. 4, 35, 1.

*

Η ταπισερί είναι χειροποίητο υφαντό τοίχου. Ονομάζεται μερικές φορές και «αρράς», από την πόλη Αράς, η οποία ήταν κέντρο υφαντουργίας από το 13ο αιώνα. Η κατασκευή ταπισερί ήταν μια από τις Σημαντικότερες βιομηχανίες στις νότιες Κάτω Χώρες από το 15ο μέχρι το 17ο αιώνα.

Αστραχάν

Ειδος γκρίζας ή μαυρης σγουρόμαλλης γούνας από το ASTRAKHAN περιοχή της Ρωσίας παλαιό χανάτο :επικράτεια ενός Χανου που ήταν αξιωμα τοπικού αρχοντα.(ο χάνος που λεμε σημερα είναι από το ψαρι χανος, από το χαινω, χασκω και σημαινει και βλάκας)

Χτιστικε από κάποιο ταταρο βασιλεα ονοματι Astra Khan, πβλ και τον (Jangiz Khan) Τζεγκις Χαν , και του Κουμπλαί Χαν που κάθε άλλο παρα χανους (βλάκες) μπουμε να τους χαρακτηρισουμε.

Hamid Karzai, προεδρος του Afghanistan, φοραει τυπικο σκουφο από αστραχαν που τον λενε Karakul

ο Harald Macmillan(USA) και ο Nikita Krushchev (USSR) στα 1964 φάνε τα καπελα Ushanka και γοραρικα από astrakhan .

παράχ ή Astrakhan cap ή καλπάκι. Στα Ελληνικά μεταγραφεται παπάχα (papaja).

Βαγδάτιν

επίθ. ουδ.: βαγδαΐτιν.

και **μπαγδατί** μεσοτοιχία με οριζόντια ξύλα, επιχρισμένα με σοβά και ασβεστωμένα

Μπαγδατί
Με καρφωτές πήχεις &
Υποκείμενη αργολιθοδομή

Μπαγδατί
Με πλεκτά κλαδιά

(φάρσωμα βλ. [Φαράσι](#))

Που προέρχεται από τη **Βαγδάτη**:
ιμάτιον βαγδάτιν (Διγ. Z 3356).

Ο τ. ως ουσ. = ύφασμα από τη Βαγδάτη:
καθάριον βαγδαΐτιν (Διγ. (Trapp.) Esc. 1422 (χφ και έκδ. Αλεξίου μαγδαΐτην).)>

[<επίθ. βαγδατικός: ο τ. <βαγδαΐτικός]

Βεγγαλικά

Πυροτεχνήματα εκτοξευόμενα χάριν διασκεδάσεως ή πανηγυρισμού.
Από την Βεγγάλη των Ινδιών.

Γάζα

Λεπτό ύφασμα, τούλι από την **Γάζα** της Παλαιστίνης^[1], χρησιμοποιούμενο κυρίως για να κατασκευάζονται επίδεσμοι^[2] και επιθέματα ^[3] .

Και θα ρθουν χρόνια χλωμά κι αδύναμα μέσα στη **γάζα** μεταφορικά μέσα στη δυστυχία, τις πληγές και τα τραύματα.

Οδ. Ελύτης - Το Άξιον Εστί - Προφητικών

Γάδαρος

όνος από τα **Γάδαρα** ή **Γαδάρα** την χώρα των Γεργεσηνών των Ευαγγελίων. Κατά Ματθαίο 8:28-34
Κν. Γάιδαρος ή γαϊδούρι.
βλ. λ. [Μένδιος](#)

Γαϊτάνι

Απο την Γκαετα (Gaeta) της Ιταλιας. Κορδονετο.

Γεμενιά

Υεμένια ήτοι Παπούτσια από την **Υεμένη**
Στα πόδια φορούσαν τα γεμενιά, παπούτσια μαύρα όπως τα σημερινά παντοφλέ και τις καθημερινές τα **τσερβούλια** (γουρουνοτσάρουχα)

Πβλ
Οι Ζειμπέκηδες

Πίνουνε ρακή τρώνε παστουρμά
Και χτυπάνε τα ποδάρια με τα **γεμενιά**

Ἔμπα καταίβα τὸ στενὸν τὰ γυμενιά μ' ἔλυσαν,
καὶ μίαν ἀάπην ἔκαμα καὶ ἔν μοῦ τὴν ἀφῆσαν.

Τα Κυπριακά - 9313.104 [164]

Γιορντάνι

Το γιορντάνι σημαίνει περιδέραιο < απο τον Ιορδάνης (ποταμός)

Γκοργκοντζόλα

Μαλακό τυρί που μοιάζει με το Ροκφόρ και παράγεται στην περιοχή **Gorgonzola** κοντά στο Μιλάνο, στην περιοχή της Λομβαρδίας στην Ιταλία

Γραβιέρα

Το γνωστό τυρί

Από την **Gruyère** περιοχή του καντονιού Fribourg στην Ελβετία. Πληθυσμός 47.594 κάτοικοι στις 31/12/2011. Πρωτεύουσα Bulle

Δαλματική

βυζ. Στολή

Από την Δαλματία (πρώην Γιουγκοσλαβία, πβλ. Δαλματικές ακτές)

Τα πρώτα βυζαντινά ενδύματα ήταν επηρεασμένα από τις ρωμαϊκές ενδυματολογικές συνήθειες και μάλιστα των πρώτων χριστιανικών χρόνων. Ως γνωστό το Ευζάντιο είναι η συνέχεια του Ανατολικού Ρωμαϊκού κράτους. Έχουμε λοιπόν ως βασικό ένδυμα για άνδρες και γυναίκες την τουνίκα, που σταδιακά μετασχηματίζεται σε **δαλματική** και επιβιώνει ως κύριο ένδυμα, η ως βασικό τμήμα πιο σύνθετων συνόλων, στις σχετικές φορεσιές των λαών της Βαλκανικής και της Ανατολικής Μεσογείου.

ἦλθεν ἀπὸ Δαλμάτια εὐγενεστάτη χάρις.
 ῥούχον χρυσὸν, μεταξωτὸν, ἔμορφον, ὑφασμένον,
 ἡλιοαγλαίζοντα, ἀστράπτοντα ἐνδόξως
 ἠφέραν τὴν βασιλίσσαν· βασίλισσα τὴν κόρην,
 ἐκείνης τῆς Χριστιανῆς τὸ ἴφορεσεν αὐτίκα.

9429 (ΔΙΗΓΗΣΙΣ ΦΛΩΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΛΑΤΖΙΑΦΛΩΡΗΣ)

Δαλματική καθολικού διακόνου

Η δαλματική, που με τον καιρό πήρε τη θέση της τουνίκας, ήταν αρχικά ένδυμα μακρύ, που αποτελούνταν από πολλά κομμάτια, ραμμένα μεταξύ τους. Έχει σχήμα τραπεζόσχημου ενδύματος, με ή χωρίς μανίκια, που εφαρμόζει στο κορμί και διευκολύνει, έτσι, την προσθήκη πάνω απ' αυτή ενδυμάτων με ανάλογο κόψιμο. Στην αρχή είχε μεγάλο μήκος και την αναδίπλωναν στη μέση με ζώνη, σχηματίζοντας κόλπο.

ΠΗΓΗ

Δαμασκή

Ξίφος κατασκευασμένο στη **ΔΑΜΑΣΚΟ**

9098.84

Τί πόλεμος μᾶς καρτερεῖ με τὰ σκυλιὰ τοῦς Τούρκους,
 10 Κι' ἂν τοῦς βροντήσωμε γερά, τὸ πήραμε τὸ Πράβι.“ —
 Τὸ δρόμο πήραν σύνταχα κ' ἔφτασαν στὸ γιωφύρι·
 Ὁ Νίκος με τὸ δαμασκή τὴν ἄλυσό του κόφτει·
 Φεύγουν οἱ Τούρκοι σὰν τραγιά, πίσω τὸ Πράβ' ἀφίνουν.

-- Σαῖτες μ' αλεξανρινές, καμιά να μη λυγίσει,
 και σύ σπαθί μου **ντιμισκί**, να μην αποστομώσεις.
 Βόηθα μ' ευχή της μάνας μου και του γονιού μου βλόγια,
 ευχή του πρώτου μ' τ' αδερφού, ευχή και του στερνού μου.
 Μαύρε μ' αἴντε να 'μπουμε, κι ὅπ' ο Θεός τα βγάλει!

Δαμάσκηνο

Αντί δαμασκητόν μήλον. Από την **Δαμάσκο** της Συρίας

Δαμασκός, πόλις Συρίας, παρὰ τὸ ἀντιλαμβάνεσθαι. εἰρηται δὲ ὅτι δαμάσων στρατεύματα ²⁾ μετὰ Διονύσου ἐκαῖσε σκῆνην ποιησάμενος ἢ πηξίμενος, ἰδρύσατο ἐκαῖσε θεοῦ ζῶανα. ἢ οὖν δαμά σκῆνη, Δαμασκός. ἢ ὅτι Ἄσκός εἰς τῶν γιγάντων, ὃς μετὰ Λυκούργου τὸν Διόνυσον ἔδησε, καὶ εἰς ποταμὸν ἐμβάλεν, ἐΦονεύθη ὑπὸ Ἑρμοῦ. καὶ Ἄσκός ἐξεδάρη καὶ ἐκαῖ ἐτάφη, καὶ ἐκ τοῦ ταφέντος ἢ πόλις ἐκλήθη. καὶ τὰ οἰνοδόχα δὲ δέρματα καλεῦσιν ἄσκους.

Δαμασκηνός, ἢ, ὄν, (Δαμασκός) of Damascus. Strab. 16, 2, 16. — **2.** Substantively, (**a**) ἡ Δαμασκηνή, sc. χώρα, the territory of Damascus. Sept. Judith 1, 12. Strab. 16, 2, 16. 20. — (**b**) sc. κοκκυμηλέα, the plum-tree. Geopon. 10, 39 (Diosc. 1, 174). — (**c**) τὸ δαμασκηνόν, sc. κοκκύμηλον, plum, particularly the plum of Damascus. Galen. VI, 153 E. 354 E. Athen. 2, 33. [Compare F. d a m a s, Engl. d a m s o n.]

Σοφ. 315.362

Δαμασκή [von] ρουχο

Καμουκάς . Δαμασκήων
σηρικόν, ε . Τὸ ἐκ Δα-
μασκή μεταξωτόν, οὐ .
Δαμασκή βόμβυξ, υ-
κος .

Ἐμμενταλ

Τυρί από την περιοχή **Emmental** της Ελβετίας

Καβάδι

καβάδιν (το) καβάδι· καβάδιον.

1)

α) Μακρύ ένδυμα (ανδρικό και γυναικείο): (Hagia Sophia ω 5251)·

β) αγροτικό ή πολεμικό ένδυμα: Στέκει με το **καβάδιν** του ως ένας αγελάρχης (Πτωχ. Ρ1 1) **καβάδιον βαγδάτιν** (Διγ. Άνδρ. 38734)·

γ) πολυτελές ένδυμα αξιωματούχων: **καβάδια** πολυτίμητα (Διγ. Άνδρ. 36119)·

2) (Μετων.) αξίωμα: **καβάδια** του χαρίσασι (Κορων., Μπούας 9). [<τοπων. **Κάβαδα** της Καρμανίας + κατάλ. ι(ο)ν. Ο τ ι κ.ά. στο Βλάχ. και σήμ. ιδιωμ. (Μπόγκας Α΄ 143, Β΄ 24, Παπαχριστ., κ.ά.). Η λ. και ο τ. ιον το 10. αι. (Soph., λ. Καβάιον), στο Meursius (βλ , λ. καββάδης) και σήμ. κυπρ. (Λουκάς)] Ετσι σχηματίζεται το επώνυμο [Καβαδάς> Καβαθάς ή Καβαδιάς.]. Η γραφή με δυο βήτα (πχ Καββαδιάς) αν και συνήθης είναι αδικαιολόγητη.

Αντίθετα η Live-Pedia.gr

Το ετυμολογεί ή από το τοπωνύμιο, που ανήκει σε μια υποθετική πόλη **Κάβαδα** της Καρμανίας ή από τη σερβ. λ. **Kavad**.

Υπήρχε μια σατραπεία της Αυτοκρατορίας των Σασσανιδών η **Bih-Kavad**. Περιλάμβανε τις πόλεις που σήμερα ονομάζονται Νατζάφ και Κούφα και ανήκουν στο Ιράκ. Κοντά στην Νατζάφ υπάρχει η ιστορική πολύ **Κάρβαλα** που θυμίζει λίγο τα «**Κάβαδα**». Δεν αποκλείεται από εκεί να έπαιρναν οι Βυζαντινοί τα **καβάδια** αφού το **Βαγδατί** φόρεμα το έπαιρναν από την γειτονική Βαγδάτη.

Άλλη εκδοχή όμως: από το αραβικό καμπά (qaba)

Το Liddell-Scott-Jones Greek-English Lexicon

καβάδης, ό, στρατιωτικό ένδυμα που πήρε το όνομα του από τον Πέρση Βασιλέα Καβάδη, επικαλείται τον Ιωάννη Τζέτζη που στις "Χιλιάδες".786. λέει :

Joannes Tzetzes Gramm. et Poeta, *Chiliades*. {9022.001} close

(443.) **Η ΛΕΓΟΥΣΑ ΤΟΙΣ ΕΝΥΑΛΙΟΙΣ ΕΣΘΗΜΑΣΙΝ υμγ' (It)**

Ἔσθημα ἐνυάλιον στρατιωτῶν τὸ εἶμα, (785)

ὄπερ καβάδης λέγεται ἀπὸ Καβάδου Πέρσου.

Ὁ δ' Ἐνυάλιος θεὸς πολεμικὸς ὑπάρχει.

Κατὰ τινὰς ὁ Ἄρης μὲν παῖς Ἐνυοῦς ὦν Ἥρας,

ἄλλοις υἱὸς τοῦ Ἄρεος, ἑτέροις δὲ θεράπων.

Ἀρριανῶ δὲ ἄλλος τις Ἄρει ἐσφαγμένος. (790)

Καβάδης ο Α . Σασσανίδης Βασιλιάς της Περσίας (~ 530 μ.Χ.) [περισσότερα ...](#)

Την άποψη δέχεται και ο ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΔΑΡΑΣ, Δρ Βυζαντινής Ιστορίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, που αναφέρει στο 356:

Ο Βυζαντινός στρατός στο "Στρατηγικόν" του Μαυρικίου Οπλισμός, τακτικές, οργάνωση (Περιοδικό "PANZER" Τεύχος 17, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2004):

Από τα περσικά προέρχεται και η λέξη "**καβάδιον**", που δήλωνε ένα επίσημο αυλικό ένδυμα.

Και ο Ε. Σοφοκλής στο Βυζαντινο Λεξικο του 315.609 [626]

Καβάδης, ου, 6, Cabades, a Persian.

Θεοφύλακτος Σιμοκάτης (΄525 Μ.Χ.)171, 7.

καβάδης, ου, αρσ., = καβάδιον.

Τζέτζης Χιλιάδες 12, 791.

Καβαδίκιν από το **καβαδίκιον** =**καβάδιον** (Αχμέτ Ονειροκριτικόν) **σκαραμαγκίων**.

Καβάδιον , -ου, ρο, (Persian) **caftan** = **κάνδης**,

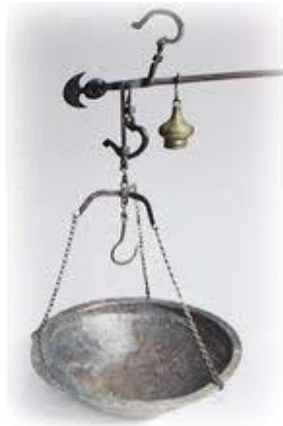
Πορφυρογέννητος -Βασ. Τάξις 749, 16. Αχμετ -Ονεροκρ.. 131, ρ. 98

καβάδιον

Καμπάνα

Από την **Καμπάνια** (It. Campania) το αρχαίο ονομα της περιοχης Terra di Lanoio κοντά στη Νάπολη. Εκει κατασκευαστηκαν οι πρωτες καμπάνες (εκκλησιαστικοί κωδωνες) από AERA CAMPANA Δηλ. μπρουντζο της Καμπάνιας.

Κατά τον Ισιδωρο* στατηρ με ένα μονο δισκο, [ζυγαρια](#). Αυτό που λεμε κανταρι και που κουβαλούσαν οι πλανοδιοι μαναβηδες . Στην Κρητη αυτό το καντάρι λεγεται καμπανός.

Ζυγος με 2 δισκους

Ο καμπανός κατά τον Ισιδωρο

Καμπανα (εκκλησιαστικός κωδων)

Ο Κουασιμόδος ο διασημοτερος καμπανοκρούστης.
Anthony Hopkins

ο καμπανός δημιουρησε το ρημα καμπανίζω. Η συγχυση μεταξυ των δυο ορων **καμπάνα** (κώδων) και **καμπανός** (ζυγός) προερχεται από καποιες ομοιοτητες; αιωρουνται και οι δυο. Η **καμπάνα** κωδων ηταν το πρωτο οργανο που αιωρειτο το ροπτρο του (γλωσσιδι). Το προγενεστερο, το σημαντρο το κυπουσαν με σφυρι.

Υπάρχει και ρημα **παρακαμπανίζω** το οποίο σημαίνει κλεβω στο ζύγι, εμφανίζω τα ζυγίζομενα ως βαρύτερα.

Η **Καμπανία** περιοχή της Γαλλίας που έδωσε και την Σαμπάνια από το Λατινικό *campania* < *campus* =καμπος πεδιον με την μορφή *campagna* > *campaign* *campagne* = εκστρατεία.

*)Isidorus Hispalensis, A.D. c570–636, Ισπανός επισκοπος, Ιστορικός και Εγκυκλοπαιδιστής.

Κασμίρι

Υφασμα από την περιοχή του **Κασμίρ** (μεταξύ Πακιστάν και Ινδίας)

Καλίκια

Γυναικεία παπούτσια με πεταλοειδή φτέρνα.

Από τόσχα (κετσέ, σμαροσκούτι) . Κατασκευάζονταν στην Κιλίκια.

kalica: Greece. Gold-embroidered, summer bridal shoes.

kalikia: Greece. A woman's shoe with a horseshoe shaped heel.

Elizabeth J. Lewandowski - The Complete Costume Dictionary

Pasted from <<http://stephanus.tlg.uci.edu/demo/browser>>

Κιλίκιοι τράγοι οι δασεῖς. Ὅθεν καὶ τὰ ἐκ τριχῶν Κιλίκια λέγονται.

Διογενειανού - Ζώνων παροιμιαί.

Κολώνια

Το αρχικό Eau de Cologne, υδρω Κολωνίας, είναι ένα άρωμα εσπεριδοειδών από οινόπνευμα που ξεκίνησε στην Κολωνία το 1709 από τον Giovanni Maria Farina (1685 - 1766), άρωματοποιό από Santa Maria Maggiore Valle Vigezzo. Ονόμασε το άρωμα του Eau de Cologne προς τιμήν της πόλης της νέας διαμονής του.

Κονιάκ

Μπράντυ από την Γαλλική περιοχή του Κονιάκ ([Cognac](#))

Το κονιάκ κατάντησε συνώνυμο του γενικού ονόματος μπράντυ (παλαιόν απόσταγμα οίνου) άλλα η ονομασία προέλευσης είναι ελεγχόμενη. Επισήμως μόνον το μπράντυ της περιοχής κονιάκ δικαιούται να γράφει Cognac στα μπουκάλια του.

Πβλ. το τραγουδακι "τα παιδιά της γειτονίας σου με πειράζουνε" που περιλαμβάνει και ένα καπως ξεκρεμαστο στιχάκι:

Όλο ουζο, ουζο ουζο! Το βαρέθηκα!

Φερτε μου ένα κονιακάκι που τ'ορεχτηκα.

[ΑΚΟΥΣΜΑ](#) 1:40

Κοπεγχάγη

Η πόσιτα «Κοπεγχάγη», ήταν μια «γλυκιά» εκδήλωση τιμής προς την πατρίδα του βασιλιά Γεωργίου, που κατέφθασε μετά τον Όθωνα.

Λάζος

(ο αλλά και το λάζο)

ΛΑΖΟΣ (μαχαίρι μακρὸ καὶ σουβλερὸν, χρήσιμον εἰς τοὺς κηκούργους τῆς Τουρκίας, καθὼς τὸ Στυλέττον εἰς τοὺς τῆς Ἰταλίας). ▪ Δόλων. poignard, canne à dard, stilet.

Υποκοριστικὸν του Λάζαρος και Επώνυμο.

Λαζός (ο) καθένας ἀπὸ τοὺς ἀποίκους τῆς Λαζικής, περιοχῆς τοῦ Λ. Εὐξείνου Πόντου, που εκχριστιανίστηκαν ἐπὶ Ἰουστινιανού και ἐξισλαμίστηκαν ἀπὸ τοὺς Οθωμανούς τον 15ο αἰ. —

Λαζόπουλος (Επών.).

Ετυμολογία

Ἡ περιοχή τῆς Λαζικής (τουρκ. Lazistan) οφείλει τὸ ὄνομα τῆς στην καυκασιανή γλῶσσα Λαζ (χωρὶς σύστημα γραφῆς), αγν. ἐτύμου |.

ΛΑΖΟΙ στα 1900

Όλοι φέρουν μαχαίρια στη ζώνη τους

Μια μερα τραβηξα το **λάζο**
με το μανίκι το γαλάζο
Για να σκοτώσω το Τζαννή
Τον αντρα της Κωσταντινιάς
Μα σκόνταψα σ'εχα σκαμνί
Κι έτσι δεν έγινα φονιάς
Κ. Βάρναλης

αλαζόνας

Ἡ αλαζονεία ήταν ιδιοτης των Αλαζόνων , μιας Θρακιικής φυλής που ζούσε στις βορειες ακτές του Εὐξεινου Πόντου. 131, 171, 196

αλαζόνας (ο/η) πρόσωπο που είναι υπέρμετρα υπερήφανος, που δείχνει υπεροψία και περιφρόνηση για τους άλλους: τα πλούτη και η δόξα τον έκαναν ~ και μας βλέπει αφ' υψηλού ΣΥΝ υπερόπτης, ξυπασμένος, ψηλομύτης, σνομπ ΛΝΤ σεμνός, ταπεινός, μετριόφρων. Επίσης (λόγ) **αλαζών** [αρχ] {αλαζόν-ος, -α} ❖ ΣΧΟΛΙΟ λ. εθνικός [ΕΓΥΜ < αρχ. ἀλαζών, -όνος < κύρ ὄν. Ἀλαζῶνες, ονομασία αρχ θρακικού φύλου, που κατοικούσε στις βόρειες ακτές τού Εύξεινου Πόντου].

Το ετυμολογικόν του Χόφμαν ^{196.12} υιοθετεί αυτή την ετυμολογία. Την οποία φαίνεται μνα ασπάζεται και ο ημετερος Μπαμπινιώτης

102. αλαζόνας: Ἰδίως τοὺς ψεύστας ἐκάλουν. εἰκότως δὲ καὶ τοὺς φιλοσόφους ἀλαζόνας καλεῖ, ἐπεὶ λέγειν ἐπαγγέλλονται περὶ ὧν οὐκ ἴσασιν. ἢ ὅτι σεμνὰ ἔχοντες ἤθη ἀλαζόνες δοκοῦσιν. ὠχρῶντες δὲ καὶ ἀνυπόδητοι, ἐπεὶ μόνης ἀρετῆς φροντίζοντες καὶ οὐ τρυφῆς, διώκουσι τὸ ἀπέριττον. πόνηροι δὲ ἀντὶ τοῦ ἐπίπονοι, ἄθλιοι.

Σχολια στον ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗ - W. Dindorfii

Η λέξη δεν χρειάζεται την ολοσέλιδη ακροβατική ετυμολογική ερμηνεία του Καθ. Μπαμπινιώτη (131: ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΝ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ:Γ. ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΗ : ΚΕΝΤΡΟ ΛΕΞΙΚΟΛΟΓΙΑΣ : 1966 σελ. 91) από ένα κύριο όνομα που δεν απαντάται σε κανένα κείμενο της Αρχ. Γραμματείας και δεν το ξέρει ούτε η μάνα του, ενώ το υποτιθέμενο παράγωγο **αλαζών** απαντάται συχνότατα από τους Κλασσικούς και τους πατέρες τη εκκλησίας. Βλ. [Στατιστική](#)

Ο Σταματάκος στο 261: ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ:Ι. ΣΤΑΜΑΤΑΚΟΣ : ΦΟΙΝΙΕ : 1972 το ετυμολογεί από το **ἄλη** = περιπλάνηση από όπου και το **αλήτης**.

Η ερμηνεία είναι λογική γιατί ο αλήτης ή αλαζών μπορεί να ψεύδεται και να παριστάνει ότι τα ξέρει όλα, διότι επικαλείται ανύπαρκτες γνώσεις και πηγές από όπου δήθεν αντλεί τις γνώσεις του. Ότι ισχύει σήμερα με τους πλανοδίους μικροπωλητές.

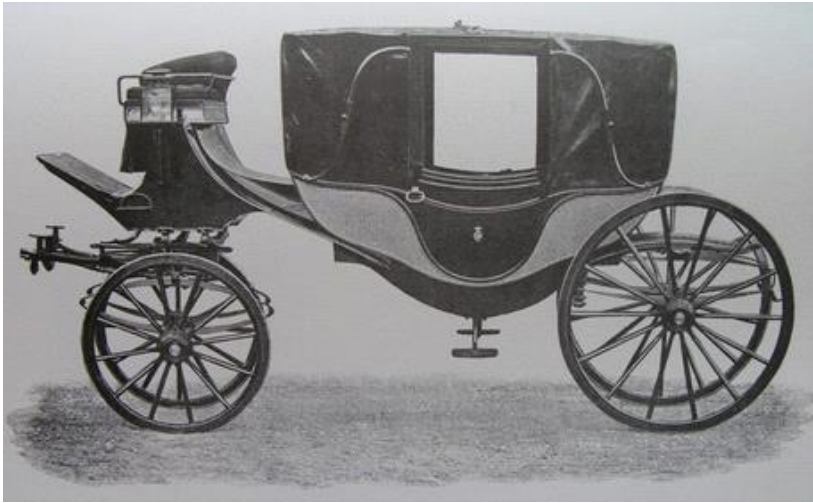
Μια φυλή που περιπλανάται μπορεί να ονομάσει αλαζονική δηλ. νομαδική και ίσως και το αντίθετο. Το **βοημός** όμως που φέρνει σαν παράδειγμα ο Καθ. Μπαμπινιώτης ήταν υπαρκτή λέξη κέλτικης προέλευσης (οι βόοι Κέλτες) που κατέληξε να σημαίνει τον περιπανώμενο. Ήταν όμως η ΒΟΗΜΙΑ και βασίλειο πασίγνωστο από τα μέσα του 15ου αιώνα. Και όχι θρακικό φύλλο άγνωστου προελεύσεως. Και το σύγχρονο **μποέμ** πήρε μια πολύ εξειδικευμένη σημασία.

Το μόνο άξιο προσοχής είναι η πιθανή συσχέτιση των Αλαζόνων με του Λαζούς του Ευξείνου.

Λαντό

Αμαξα με καλυμα που ανοιγοκλεινει κατά βουληση. Από την πόλη Landau της Γερμανιας που προφέρεται στα Γερμανια Λαντάου (Όπως το Νταχάου) . Από τον τροπο που γραφεται διαβαζόταν στα Γαλλικα Λαντό (όπως bateau).

Λαχούρι

Ύφασμα από την [Λαχώρη](#) του Πακιστάν.

Ποτέ της δεν το φόρεσε το λαχουρί φουστάνι

Δημοτικό

Αλλά που τά πλατέα εκείνα σαραβάρια , τα βαρυκέντητα ένταρ ία , τά πολυτάλαντα **λαχούρια**, τα όποια κατώρθοναν να φορῶσι τόσον επιχαρίτως αι καλλίζωνοι δέσποιναι της πατρίδος μου ;^{9417.411}

Λιμουζίνα

Από την πολη Λιμοζ της Γαλλιας οπου και εργοστάσιο αυτοκινήτων.

Σημαίνει αυτοκίνητο πολυτελείας.

Λιβυρνίς

Πειρατικό / πολεμικό πλοίο (αλλιώς [μπομπάρδα](#)) που ναυπηγήθηκε στη χώρα των Λιβυρνών που εικάζεται ότι πρέπει να ήταν στην σημερινή Κροατία.

Λουμπάρδα

Κανόνι κατασκευασμένο στην Λομβαρδια.

Περιοχη και κολπος μεταξυ Βαρκιζας και Αναβύσσου Αττικής.

πβλ. Αγ. Δημητρης ο Λουμπαρδιαρης

Μαγνήτης

Εννοείται λιθος. Από την Μαγνησια. Εχει την ιδιοτητα να ελκει το μεταλλα.

Μεγκλα

Δεν είναι ουσιαστικο αλλα επιρρημα ή επιθετο της αργκό. Δειχνει αριστη ποιοτητα: υφασματος , η γενικά πραγματος αλλα κατ'επεκταση και προσωπου ή καταστασεως πχ. Κουστουμιά-μέγκλα, αμάξι-μεγκλα, γκομενα-μεγκλα, περασαμε-μέγκλα.

Παραφθορά του made in England που ανέγραφαν τα εγγλέζικα υφάσματα στην ούγια τους.

Μένδιος

Μένδιος [ενν. ονος] από την Μενδη η οποια τον εφερε στα νομισματα της . Ηταν το τοτεμ της

πόλεως.

Ο γνωστός Κυρ-Μέντιος.

Η Μένδη ήταν αρχαία πόλη της Χαλκιδικής, χτισμένη στο μέσο περίπου της χερσονήσου Κασσάνδρας (κατά την αρχαιότητα ονομαζόταν χερσόνησος Παλλήνης), στις ακτές του Θερμαϊκού κόλπου.

ΜΕΝΔΑΙΩΝ ΝΟΜΙΣΜΑ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΣΧΕΤΙΚΟΥ ΟΝΟΥ

Μεσίνι

Κοκκινοβαφές δερμα από την Μυσία ή Μοισία ^{9187.94 [160]}

Μεσηνέζα

πετονιά (πιθ. από την Μεσήνη)

Μεσινέζα ή μισινέζα είναι το λεπτό και ανθεκτικό νήμα που χρησιμοποιείται για ψάρεμα με την καθετή. Ετυμολογείται από τη Μεσίνα της Ιταλίας, απ' όπου ερχόταν αυτό το νήμα. Επειδή η Μεσίνα παλιότερα γραφόταν και Μεσσήνη, στα παλιότερα λεξικά τη μεσινέζα θα τη βρείτε να γράφεται μεσσηνέζα. Μεσινέζκς υπάρχουν σε διάφορα πάχη, ανάλογα με το ψάρι που περιμένα να πιάσει ο ψαράς.

Η λεξη έχει χρησιμοποιηθεί από τον Νίκο Καββαδία, αν και σε ένα από τα λιγότερο γνωστά (επειδή δεν έχει μελοποιηθεί) ποιήματά του, το «Cocos Island»: «Αρμάτωση μια καθετή με μεσινέζα σάπια», Νομίζω ότι και στον Καββαδία θα άρεσε το τετράστιχο του νεότερου θαλασσινού ποιητή Γ. Μανέτα:

«Παύλο, σου γράφω από τα "σπίτια" στο ποτάμι
καθώς ψαρεύω, συντροφιά με μια Κινέζα.
Κρατά μακρύ μέσα στα χέρια της καλάμι
κι έχει δολώσει σκαρτσιμά* τη μεσινέζα»

*) σκαρτσιμάς είναι το караβιδάκι.
2050.148

Ακόμα δε φανήκανε κοράκια και παράλια.
Αρμάτωση μια καθετή με μεσηνέζα σάπια.

Νίκος Καββαδίας - Cocos Islands

Μηδική

[ενν. πόα]

Το τρυφύλλι (από τους Μήδους, τους Περσες) 1083.73

μουσελίνα

Λεπτοτατο βαμβακερο υφασμα από τη Μοσούλη, πόλη της Περσίας (Ιρακ) πανω στον ποταμο Τίγρη.

Εικάζεται ότι η Μοσούλη ήταν η αρχαία Νινευή.

Επ. Mussolini

mússola-o, mussolina-o *fr.* mousseline, *ant.* musolin; *sp.* muselina; (*ingl.* muslin); *arab.* moseli. Sorta di tela, bambagia sottilissima cosiddetta dalla città asiatica di MOSUL o MOSSUL, (*arab.* Mosíl, *siriac.* Muzol o Mosul) onde il *lat. medioev.* MÚSSOLA, situata sulla riva destra del Tigri nel Diarbek, che si crede essere l'antica Ninive, d'onde in prima fu portata in Europa.
Sorta di tela bambagia.

Ισως και ο τουρ. Μουσαμας<πιθ. Μουσουλ+αμπάς

Μπαγιονέτα

Η ξιφολογχη. Ξιφος που εφαρμoζεται πανω σε τυφεκιο.

Αρχικα προσαρμoζονταν με περιστροφη πανω στην κανη και αυτος ο τροπος προσαρμoγης εφαρμoστητε στους ηλεκτρικους λαμπτήρες με βιδωμα τυπου μπαγιονεττας, μια τεχνολογια που τεινει να εκκλειψει. Τωρα οι λαμπτήρες είναι βιδωτοί.

Από την πολη Μπαγιόν (Bayonne) της Γαλλιας οπου κατασκευάσθηκαν για πρωτη φορα ξιφολογχες το 1671. Η Bayonne βρικεται στην Ακουιτανία επι του Ατλαντικου κοντα στα συνoρα με την Ισπανια, και με την διάσημη λουτρόπολη του Μπιαριτζ (Biarritz).

Bajonetta.

Questa arma corta ed aguzza, che si adatta all'estremità del fucile, e che forma l'arma mista, trae il suo nome dalla Città di Bajona, dove fu inventata nel 1671. Quindi i Francesi furono i primi a servirsene, e conservasi ancora in Francia la tradizione, che il primo Reggimento, che si addestrasse all'esercizio di quest'arma fu il Reggimento di Fucilieri, poscia Reale Artiglieria.

9500.608 [65]

Μπαλακλάβα

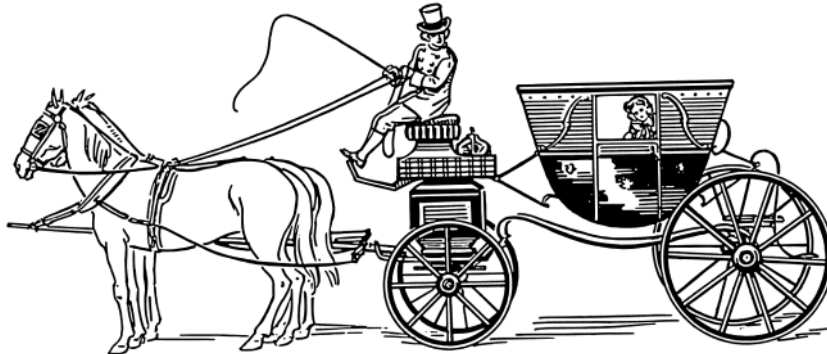

Η λεξη που μοιαζει με το γλυκο μπακλαβα είναι αγνωστη στην ελλαδα στα Αγγλικά Balaclava σημεινει την μαλλινη κουκουλα των σκιερ, των τρομοκρατων πασης φύσεως (αναρχικων και αστυνομικων). Αρα ειδος κάθε άλλο παρα αγνωστο στην Ελλάδα μοινο που το λεμε κουκούλα και τους χρηστες κουκουλοφόρους. Την ονομασία την πηρε από το 1881 μετα τον Κριμαϊκο πολεμο οπου εσταλησαν αυτές οι κουκουλες στους βρετανους που πολεμουσαν στην πολη Σεβαστουπολη

Μπερλίνα

Μπερλίνα ονομαζαν και ένα τερατροχο ιπηλατο επιβατηγο αμαξι που κατασκευαζονταν στο Βερολινο (Berlino μπερλίνο, Berlina βερολινεζα [ενν. αμαξα]). Πιθανον να είναι και σχετικο με τη [μπερλίνα](#) της διαπομπευσης των καταδικων. Αργοτερα και ονομασια σχετικου ομαδικού παιχνιδιου .

Το παιχνιδι μπερλίνα δεν σχετιζεται με την αμαξα αλλα με την [διαπομπευση](#) βλ.λ.

Μπουχαρί

Η λεξη δεν υπάρχει σχεδόν σε κανένα λεξικό, παλιό ή νέο, μόνο στην παλιά Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια, καθώς και στα γλωσσάρια του Διαδικτύου. Κι όμως, είναι ζωντανή τουλάχιστον στη μισή Ελλάδα. Είναι δάνειο από το ιδιωματικό τουρκικό buhari (καμινάδα), το οποίο, όπως έδειξε ο Κ. Καραποτόσογλου, ανάγεται στην πόλη **Μπουχάρα**. Δεν έχει σχέση με τον μπουχό.

Μπουχαρί είναι κυρίως η καμινάδα. Λέω «κυρίως», επειδή σε μερικά μέρη μπουχαρί είναι και το τζάκι ή το γείσο του τζακιού. Είναι λ. κυρίως της Θεσσαλίας και της Ηπείρου, αλλά ακούγεται και σε πολλές άλλες περιοχές του ελλαδικού χώρου (όχι πάντως στην Κρήτη ή τις Κυκλάδες). Σε πολλά μέρη, ας πούμε στο Πήλιο, το λένε επίσης ο μπουχαρής ή αλλού η μπουχαρή.

Σε ένα λαογραφικό αφήγημα από το Αιτωλικό, ο Κ. Κιονστας λέει ότι οι νοικοκυρές μπουκωναν το μπουχαρί με μια τούφα πουρνάρια για να μην μπουν τα παγανά, οι καλικάντζαροι. Στη Ζωή εν τάφω του Μυριβήλη «οι μπουχαρίδες των καλύβια) του θυμάζουνε γαλάζιον καπνό μέσα στον παγωμένον αγέρα». Και σε ένα παιδικό ποίημα του (Επαχτίτη) Γ. Αθάνα, του Νόβα της Αποστασίας:

«Ένας πελαργός
είχε μείνει αργός

και στο μπουχαρί
βγήκε να χαρεί». ^{2050.167}
2050:ΝΙΚΟΣ ΣΑΡΑΝΤΑΚΟΣ - ΛΕΞΕΙΣ ΠΟΥ ΧΑΝΟΝΤΑΙ :ΤΟ ΒΗΜΑ:2013
Αναλογο το μπαγδατί.

ντένιμ

Ο προπατωρ του τζην από την Νιμ της Γαλλίας (de Nimes) ^{2968.47}

οργαντίνα ή οργκάντζα

οργαντίνα κ. οργκαντίνα (η) {χωρ. πληθ.} βαμβακερό ή μεταξωτό ύφασμα, λεπτό και διαφανές, συνήθ. κολαρισμένο στις άκρες, που χρησιμοποιείται για γυναικεία ρούχα και τραπεζομάντηλα. Από το γαλλ. organdi, αβεβ. ετύμου, πιθ. < organsin «είδος μεταξωτού υφάσματος, οργκάντζα < αραβ. ή περσ. Urganj (σήμερα Urgench). όνομα πόλης τού Ουζμπεκιστάν, γνωστής για την παραγωγή αυτού τού υφάσματος|.

βλ. τραγ. "Ξημερωμα, ροζ οργκαντινα, μικρη ζωγραφιά σου Αθήνα"

Περγαμνή

Επειθετο τριγενές και τρικατάληκτο. Αυτος -η , -το που είναι από την [Πέργαμο](#).

Ουσιαστικοποιήθηκε αργότερα. Εννοείται η διφθερα. Δερμα για γραψιμο. Συνων. Τεφτερι < διφθερα.

Οι κάτοικοι της Περγάμου κατασκευαζαν εξαιρετικης ποιτητας διφθέρες.

La pergamena propriamente detta si faceva di pelle di pecora [onde anche il nome di Cartapecora]; quella più forte e grossolana di pelle di vitello e si chiamava Vellum vello. La maggior parte degli antichi manoscritti, che si sono conservati, sono sulla pergamena; pochi sopra il papiro.

Περγαμόντο

Καρπος του φυτου Κίτριον το περγάμιον ή CITRUS BERGAMIA ίσως από την [Πέργαμο](#) ή την Ιταλική πολη [Bergamo](#) .

Ενδεχομενως και η **επιγαμία** να εδωσε το ονομα αφου το φυτο είναι υβρίδιο ποτοκαλιου και λεμονιου αναλογο προς το κιτρολεμονο.

Άλλοι ισχυρίζονται ότι προέρχεται από το τουρκικό bey- arnut (το αχλάδι του μπη) που ταιριαζει περισσοτερο στο βερμούτ παρα στο περγαμόντο.

Ενώ άλλοι από το bey+armodi το μηλο του πριγκηπα.

παναμάς

Ψαθινο καπελλο από τον Παναμα, πτυσομενο.

περσίκιν

Δερμάτινο πουγγί από την Περσία (βαλάντιον)

Ἄπλόνω στό περσίκιν μου , γυρέβω τὸ πουγγίν μου,
Διὰ σάμενα τὸ ψηλαφῶ, καὶ αὐτὸ γέμει χαρτία.

σταμενο - ισχυον, τρέχον νομισμα

Πτωχοπροδρομικά

Ροκφόρ

Τυρι με μούχλα από την Γαλικη περιοχή Roquefort

<http://youtu.be/DpnGtbJF0c>

Το ονομαζουν μπλε τυρι (blue cheese) όταν δεν παράγεται στην περιοχή του ροκφόρ. Η ονομασία ροκφόρ είναι προστατευόμενη: μόνο τυρί που ωριμάζει στις σπηλιές Cambalou του Roquefort-sur-Soulzon στην περιοχή του Aveyron μπορούν να φέρουν την ονομασία ροκφορ.

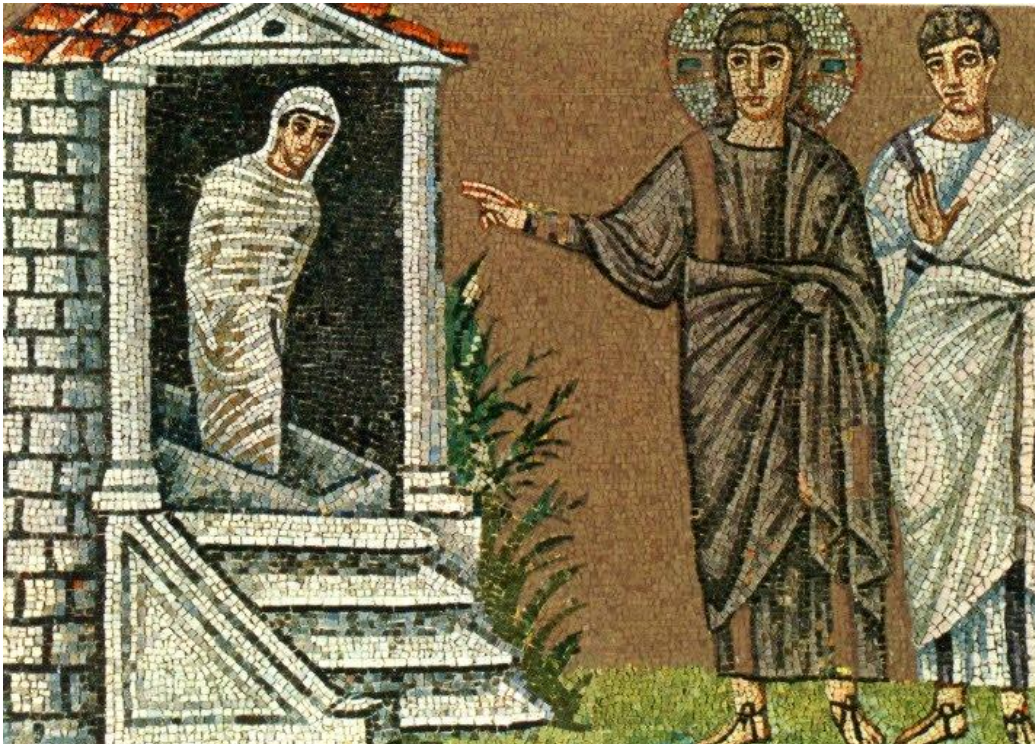
Σάβανον

σάβανον, τὸ ἑλινούν ὑφασμα πρὸς ἀπόμαξιν (ἀποσπόγγισιν)· δάνειον ἐκ τῆς Σημιτ., πβ. ἀραβ. sabaniyyat=εἶδος ὑφάσματος κατασκευαζομένου ἐν Saban (παρὰ τῆ Βαγδάτη).

Επώνυμο : Σαμπάνης

Βλ. Σαμπανι στο ΚΑΡΑΒΙ

Ο Λαζαρος, πληρως **σαββανωμένος** , τετραήμερος και ήδη όζων υπακουει στο "Λαζαρε, δευρο έξω" του Ιησού.

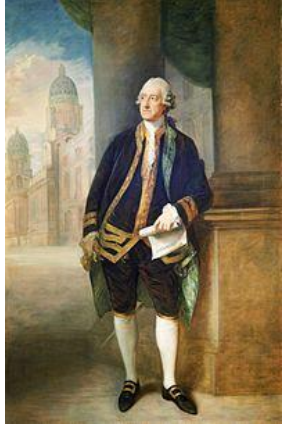

Σαντιγί

γαλλ., είναι πόλη της βόρειας Γαλλίας, στον νομό Ουά του διαμερίσματος της Πικαρδίας. Βρίσκεται κοντά στο ομώνυμο δάσος, στις όχθες του ποταμού Νοννέ. Οι κάτοικοί του αποκαλούνται Καντιλιέν. Από εκεί και η ομώνυμη κρεμα.

Σάντουιτς

		
Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΣΑΝΤΟΥΙΤΣ ΣΤΗΝ ΚΟΜΗΤΕΙΑ ΤΟΥ ΚΕΝΤ	John Montagu, 4th Earl of Sandwich, (13/11/1718 – 30 4/1792) British statesman	ΤΥΠΙΚΟ ΣΑΝΤΟΥΙΤΣ

Sandwich. Προκειμένου να περνάει περισσότερο χρόνο χωρίς διακοπή στα τραπέζια τυχερών παιχνιδιών, ο John Montagu, τέταρτος Κόμης του Σάντουιτς, διέταξε τους υπηρέτες του να του φέρνουν ένα αυτοσχέδιο γεύμα με φέτες του βοείου κρέατος εγκλεισμένες ανάμεσα σε δύο φέτες ψωμί. Έτσι, το αγαπημένο γεύμα της Αμερικής και όχι μόνο, το δημιουργήσε ο εθισμός στα τυχερά παιχνίδια ενός ευγενούς.

Σαρδόνιος

Απαντάται και η γραφή Σαρδώνειος, σαρδάνιος

Σαρδάνιος, Σαρδόνιος, Σαρδωνικός, said of a horrid grin. — R. σάρω, σαρώ, σάρην, (like Ἄρην,) to grin. (2) From a plant of Σαρδὼ Sardinia, which was said to screw up the face. ‘Sardois amarior herbis,’ Virg.

Σαρδίνη, ‘a species of anchovy, the Fr. sardine, found abundantly near Sardinia:’ Ldd.

Σάρδιον, the Sardine or Sardinian stone. — ‘Prob. as having been orig. brought into Greece from Sardinia:’ Dnn.

Σαρδόνιος γέλως: παροιμία ἐπὶ τῶν ἐπ' ὀλέθρῳ τῶ σφῶν αὐτῶν γελώντων· ἦν Δήμων μὲν διαδοθῆναι, ὅτι οἱ Σαρδόνα κατοικοῦντες, αἰχμαλώτων τε τοὺς καλλίστους καὶ πρεσβυτέρους ὑπὲρ ἑβδομήκοντα ἔτη τῷ Κρόνῳ ἔθουον, γελώντας ἔνεκα τοῦ τὸ ἔπανδρον ἐμφῆναι·

(548.) Διesarδώνισεν· διεγέλασεν, οὐκ ἐπὶ διαχύσει, ἀλλ' οἶονεῖ

Σαρδάνιον γέλωτα.

Φωτιος -Λεξικόν

καὶ εὐτυχίαι καὶ ἀτυχίαι. Περὶ δὲ τοῦ Σαρδονίου γέλωτος, (10)

εἰπεῖν δέον μοι·

Σαρδῶ τις ἔστι νῆσος Ἰβηροτρόφος,

Ἐν ἧ βοτάνη φθαρτικὴ γῆς ἐκτρέχει,

Σελινοειδῆς, Σαρδάνη καλουμένη.

Βεβρωμένη δὲ τοῖς ἀπείροις αὐτίκα (15)

Σπασμούς τε ποιεῖ, καὶ γελώτων ἐμφάσεις,

Τζετζης -Σχολια εἰς Ησιοδον.

ομιῶν περὶ τούτου φησὶν οὕτως· «Οἱ τὴν Σαρδῶ κατοικοῦτες, Καρχηδονίων ὄντες ἄποικοι, τοὺς ὑπὲρ τὰ ἑβδομήκοντα ἔτη γεγονότας τῷ Κρόνῳ ἔθουον γελώντας καὶ ἀσπαζόμενοι ἀλλήλους· (5) αἰσχρὸν γὰρ ἠγοῦντο δακρῦειν καὶ θρηνεῖν. Τὸν οὖν προσποιήτον γέλωτα Σαρδόνιον κληθῆναι.»

Zenobius Sophista <Paroemiogr.>, Epitome collectionum Lucilli Tarrhaei et Didymi.

Screen clipping taken: 3/3/2013 4:41 πμ

Σαμπάνια

Αφρώδης οἶνος ἀπὸ τὴν Καμπανια τῆς Γαλλίας. Ελεγχομενη ονομασια προελευσης

Σαντιγί

Ἡ Σαντιγί, γαλλ., εἶναι πόλη τῆς βόρειας Γαλλίας, στὸν νομὸ Ουά του διαμερίσματος τῆς Πικαρδίας. Βρίσκεται κοντὰ στὸ ομώνυμο δάσος, στὶς ὄχθες τοῦ ποταμοῦ Νοννέτ. Οἱ κάτοικοί του ἀποκαλοῦνται Καντιλιέν.

Ἡ εφεύρεση τῆς σαντιγύ ἀποδίδεται συχνὰ λανθασμένα, καὶ χωρὶς ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα, στὸν Francois Vatel, Maître d'hôtel στὸ Château de Chantilly στα μέσα τοῦ 17ου αἰώνα. Ἀλλὰ τὸ ὄνομα Chantilly γιὰ πρώτη συνδέονται με τὴν κρεμα σαντιγί στα μέσα τοῦ 18ου αἰώνα, τὴν ἐποχὴ που ἡ Βαρωνη d'Oberkirch ἐξήρε τὴν "κρέμα" που τῆς σερβίρανε σε ἕνα γεύμα στὸ Hameau de Chantilly -. ἀλλὰ δὲν ἀποκαλεσσε Chantilly ἀλλὰ κρέμα γάλακτος.

Τα ὀνόματα "σαντιγύ", "crème de Chantilly", "crème à la Chantilly", ἢ "crème fouettée à la Chantilly" γίνεῖ μόνον κοινὸ τὸν 19ο αἰώνα. Τὸ 1806, ἡ πρώτη ἐκδοσὴ τοῦ Cuisinier Imperial τοῦ

Viard αναφέρει ούτε "χτυπημένη" ούτε "Chantilly" την κρέμα γάλακτος , αλλά το 1820 η νέα έκδοση αναφέρει και τα δύο.

Σαρδέλα

Το γνωστό ψάρι αλιεύεται σε ποσοτητές στη Σαρδηνία.
Το στρατιωτικό διακριτικό προήλθε από το ψάρι.

Σείριον

Συγγ. Με το ΝΕ σειρίτι
Σειρήνα: σείριον ἐκάλουν λεπτόν ἰμάτιον ἀσπάθη τον, οἷον θέριστρον· καθὰ φασίν οἱ γλωσσογράφοι καὶ **σειρήν** δέ, ὁ λεπτός καὶ διαφανῆς χιτῶν, εὖθε τὸς τε ὅτε ἐστὶν ὁ Σείριος· ἔστι δὲ καὶ **Σειρίς** πόλις Ἰταλική, καὶ τάχα τὰ ἔνθεν ὑφάσματα, εἴ τινα ἄλλα, Λυκοῦργος εἶπεν ἐν τῷ περὶ τῆς διοικήσεως· ἐν ἐνίοις μὲν χωρὶς τοῦ ἰ γράφεται: σειρήνα

Σκλαβούνικα

Ρούχα από τη Σκλαβουνιά (Δαλματικές ακτές) 184.1094
Πβλ. Γαμοτράγουδο

Τι φορεῖ το μουνί,
κ' ποια 'ναι φορεσιά του;
Μαύρα σκλαβούνικα φορεῖ
κι' κόκκινη καρδιά του.

*Ὁ Χάρος μαῦρα φόρησεν, μαῦρα καβαλλιτσ' εὐκεί,
μαῦρα **σκλαβούνικα** φορεῖ γὰ πᾶ 'ς τὸ παναθῆν.
Ὡς τὴν γάκραν τοῦ παναθῆκοῦ ἤδρεν τοὺς ἀροκόπους,
'ς τὴμ μέση τοῦ παναθῆκοῦ ἤδρεν τοὺς τρώων τσ' αἰ πίνουν.*

Screen clipping taken: 6/2/2013 5:57 πμ

Τίτανος

τίτανος.=γυψος ὁ μετέπειτα ασβέστης. Ὁ Τίτανος βουνο ἢ πόλη της Θεσσαλίας. Μαλλον θα παρήγε γύψο (τιτανο). Αναφέρεται στην Ιλιάδα Ραψ. 2 στ. 735

Τσαρδίνια

Εἶδος υποδηματων. ΦΡ. Τριζαν τα τσαρδίνια του. Ὁρθότερον Σαρδῆνια [ενν. υποδήματα].
Αναλογη ουσιαστικοποιηση του επιθετου εχουμε στα γεμενιά.

Τσερβούλια

Πτωχικά υποδήματα από την Σερβία.

Φέσι

Από το Φεζ του Μαρόκου.
Δες σχετικό λήμμα από το Λεξικό των ακρών - Κεφαλι - [Φέσι](#)

Φαγιάντσα

Μεγάλο και πλατύ σκευός σερβιζισματος, πιατέλα.

Λεγεται και φαγιανς (ακλιτο)

Από την Faenza < Λατινικά Faventia < ευνοϊκός, ευμενής, αυτός που σιωπά σε θρησκευτικές τελετές

Κατά την διάρκεια της Αναγέννησης η Faenza έγινε διάσημη για την παραγωγή κεραμικών, που εξαγονται σε όλη την Ευρώπη. Για το λόγο αυτό, το όνομα της έχει γίνει συνώνυμο με τα πλακάκια και λοιπά είδη από πορσελάνη σε πολλές γλώσσες, συμπεριλαμβανομένων των γαλλικών (faïence) και Ελληνικά (φαγεντιανή).

Φαράσι

Ισως Φαράσιον (επιθετον) = το από τα Φάρασα της Καπαδοκίας

Φαράσιον πτύον;

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΠΑ-ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ ΚΑΙ ΣΚΑΡΙΦΗΜΑΤΑ ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΥ

1. 'Απ' τοῦ Καβάρη τὸ Κάτζι. Κάτω, στὸ βράχο, τὰ Φάρασα μὲ τὰ μικροσκοπικὰ τους σπίτια. Δεξιά, κάτω ἀπὸ ἕνα γεφύρι, κατεβαίνει ἕνας χείμαρρος. Σχέδιο τοῦ Παπα-Θεόδωρου Θεοδωρίδη, 1936.
2. Τὰ Φάρασα μὲ τὴν ἐκκλησίαν τους. Δεξιά, τῆς Παναγίας τὸ Κάτζι (=βράχος). Μέσα

[Φαράσι](#)

Δεδομένου ότι φαρσί = Περσικά < τουρκικό Fars = Περσία μπορούμε να υποθεσουμε ότι το τουρκικό **faraş παρηχθη** από το **Φάρσιον πτύον** (περσικό φτυάρι)

Μια σημερινή φράση που είναι ακρως ανοητή είναι η φράση "μιλάει φαρσί τα γαλλικά"

χρησιμοποιείται όταν θέλουμε να δείξουμε ότι ξέρουμε μια γλώσσα παρα πολύ καλά.

Αλλά το "φαρσί" δεν είναι επιρρημα είναι μάλλον μια περσική γλώσσα και λέγονταν παλαιά "μιλάω τα φαρσί" δηλ. μιλω την γλώσσα φαρσί (αρχαία περσικά)

Ποιήμα

Ένα δύο τρία
πηγα στην κυρία
μου 'δωσε ένα μήλο
το 'δωσε την κορη
γεννησε αν'αγορι
το 'βγαλε Θανάση
σκούπα και **φαράσι**.

Ο Πολυδεύκης στο ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΟΝ του αναφέρει
οι δέ στίχοι των κωπών **ταρσώματα** καλούνται, δέρρεις, διφθέραι.

Η Ταρσος είναι πόλις της Κιλικίας. Πατρίδα του Σαύλου-Παύλου